

Llibros

EL MEU PRIMEIRO VOCABULARIO NA FALA

- *Ilustracións:* Enrique Carballeira Melendi. *Escoyeta del vocabulario:* Xosé Miguel Suárez Fernández.
- Colección Os Llibros d'Entrambasauguas nº 6, Academia de la Llingua Asturiana, Secretaría Llingüística del Navia-Eo, 2003.
- 36 páxinas.

Xa se botaba en falta un trabayo d'estas características y, respondendo a esta demanda, a Secretaría Llingüística del Navia-Eo puxo a andar el proyecto a empezos d'ano. El resultao é este llibro en formato grande, tapa dura y a todo color con un llabor bárbaro del ilustrador Enrique Carballeira Melendi.

El meu primeiro vocabulario na fala é un repertorio del léxico máis achegao a os rapacíos ordenao en unidades temáticas: el corpo, a familia, a escola, el porto, a praya, el caseirío, os animales, os árboles y as prantas, os tresportes, a tenda, os xogos y os xuguetes, a mitoloxía, etc. Derriba das ilustracións van poñéndose os nomes das cousas de xeito qu'a identificación ta búa de fer pra os nenos sin falta de máis esplicacións escritas.

Como se cunta na introducción, por razóns evidentes nun se puido dar acoyida ás variantes dialectales das palabras nin a os muitos sinónimos, cuestións cuas que se terán qu'encarar outro tipo de dictionarios. Por agora, este vocabulario ilustra de máis de 500 palabras pode valer de primeiro achegamento a úa parte tan fundamental nel aprendizaxe del gallego-asturiano como é el léxico. É úa búa ferramenta prá escola —unde nenos y nenas han a poder conocer máis

palabras y contrastallas cuas qu'ellos dicen na casa— y tamén un regalo ben guapo.

Máis Llibros

Acaban de publicarse os relatos ganadores del I Premio Antonio Raymundo Ibáñez, Marqués de Sargadelos nun llibro con ese mesmo título. Nel recóyense os premios na categoría d'adultos y na escolar, escritos indistintamente en castellano ou en gallego-asturiano. Destacamos os escritos na nosa fala na categoría d'adultos: el relato ganador, "O Arcón", d'Aurora García Rivas y dúas "Cartas a Farruco" de José Luis Díaz Álvarez. Entre os trabayos escolares hai abondos na fala, sobre todo recoyendo tradicións y refráis. En resume, úa mostra de que se poden fer cousas condo hai gana de trabayar y iniciativa. A nosa felicitación al asociación santallesa d'Amigos d'Antonio Raymundo Ibáñez "Marqués de Sargadelos".

Traduccións

Tamos ben contentos de poder dar a noticia da publicación pola Academia de la Llingua Asturiana del llibro de Rafael Cascudo Noceda, *Xunta de Mitos*. Fai el nº 55 da colección "Escolín", destinada a os máis pequenos. A nova que queremos destacar é que se trata d'úa traducción al asturiano d'este llibro escrito orixinalmente en gallego-asturiano y publicado por Xeira nel ano 2000. É a primeira traducción d'un obra na nosa fala a outra llingua y queremos felicitar por eso al autor tapiego. A edición reproduc tamén as ilustracións orixinales d'Alberto Álvarez Peña.

Dentro da difusión d'este llibro del escritor tapiego hai que nombrar tamén el adaptación que José Manuel Martínez Castro fexo de *Xunta de mitos* pral grupo de teatro aficionao "Pinceladas". Esta agrupación puxo el obra en Uviéu y L'Entregu dentro das Xornadas de Teatro feitas con motivo del Ano europeo das personas con discapacida.

Premio Xeira

Xa quedóu aberto el prazo pra participar nel XIII Premio Xeira de narracións curtias. Einda hai hasta el 15 de setembre de 2003 pra presentar os relatos. Hai que mandallos por cua-

druplicao nun sobre sin remite a XEIRA, apartao nº 5, 33750-A Caridá (El Franco). Dentro del sobre ten qu'ir outro zarrao cuas señas del autor ou autora dentro. Hai que recordar qu'el premio á miyor narración é de 500 euros.

El demáis, el pasao xoves 24 d'abril celebróuse nel Instituto "Galileo Galilei" de Navia a entrega del XII Premio Xeira de narracións curtias. A ganadora d'esta edición foi Alba González Fernández, de Valdeparés (El Franco), úa moza nova, antiga alumna del instituto, que se suma á cada vez máis llarga llista d'escriitores na nosa fala.

Na entrega del premio colaboróu el alumnao del intituto. Púxeronye música al acto tocando dalgúas pezas recoyidas por dalgúas gaiteiros da zona, y ademáis el alumnao de gallego-asturiano —recordamos qu'este é el primeiro ano que se pode cursar esa asignatura nel centro— preparóu un recital de poesía na nosa fala. Abraham, Pedro, Adán, Adrián, Yolanda y Mateo puxeronyes voz a poemas de Xosé Miguel Suárez, Jovita López, Fredo de Carbexex, María Xosé Fraga, Alejandro Antuñez y Alfredo Álvarez "Ponticella".

Cursos de Formación

Dentro dos XXI Cursos de Brao del Academia de la Llingua Asturiana, que se fain na Escola de Santantolín (Ibias) del 4 al 15 d'agosto, vólvese incluir este ano outro curso de gallego-asturiano pra profesores de primaria y secundaria. Vai ser a primeira das tres fases das que consta el Programa de Capacitación en gallego-asturiano qu'a Viceconsejería d'Educación del Principao d'Asturias encomendóu al Academia de la Llingua Asturiana.

El curso forma parte del Programa Rexonal de Formación y faise en colaboración col Centro de Pro-

fesores y Recursos del Suroccidente (Cangas del Narcea). El plan d'estudios, de 60 horas, amañanlo estas asignaturas: "Sistema llingüístico del gallego-asturiano", "Lliteratura tradicional y actual", "Aspectos sociollingüísticos d'apricación na zona", "Diseño y elaboración d'unidades didácticas", "Práctica de llingua oral" y "Práctica de llingua escrita". Os profesores que van impartir el curso son todos especialistas nesas materias y nacidos nel Navia-Eo.

Teatro Escolar

El xoves 10 d'abril de 2003 os alumnos de gallego-asturiano da sección d'Enseño Secundario da Escola de Bual representaron el obra de teatro *Quieto Parado*, del autor tapiego Manuel García-Galano, dentro del feixe d'actividades programadas nel centro con motivo das xornadas culturais.

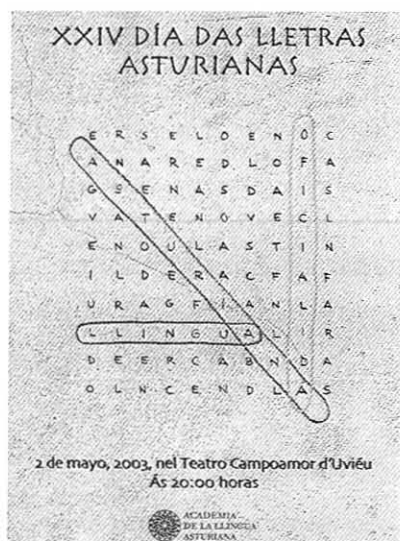

Todos puxeron el sou granín d'arena, us actuando (Isabel, Daniel, Ismael, Cristina y Paula) y otros presentando, compuendo el escenario y axudando pra que todo salise ben (Borja, Martín, Raquel y Sergio). Hai que resaltar el interés y agayo que puxeron todos os actores na representación da peza, ensayándola en todos os pedacios que tían llibres. ¡Ánimo! Y que nun sia el última.

Día das Letras Asturianas

Con motivo del Día das Letras Asturianas, el Academia de la Llingua editóu tamén úa versión en gallego-asturiano del sou cartel conmemorativo que se distribuíu polos centros educativos da zona y polos Conceyos.

Tamén os nenos y nenas que van al asignatura de gallego-asturiano volveron festexar esta xornada nel

Navia-Eo. El acto central, organizaio con muito agayo polas profesoras de gallego-asturiano, foi nel C.R.A de Castropol el día 8 de mayo. Dende Castropol mándannos esta croniqúia del que foi a xornada:

"Este ano tamos contentos porque unha vez máis participamos na festa dedicada as Letras asturianas na nosa fala: gallego-asturiano. Déunos muito gusto ver como el noso C.R.A foi capaz d'acoyer a todos os nenos que van ás clases de gallego-asturiano nos centros de Villayón, Navia y Tapia, y a nosoutros, os alumnos y alumnas das escolas de Barres y Tol que somos os únicos del C.R.A. que temos a sorte de ter tamén estas clases.

El día empezóu ben, xa dende cedo, condo salíu el sol prometendo un bon día. Nas distintas escolas empezamos a chegar todos os nenos. Íbamos lixeiros d'equipaxe posto que nun tíamos que levar nin a comida pero si que levábamos un bon feixe d'ilusión.

Nun fomos os primeiros en chegar y condo nos baxamos del autocar xa se respiraba ambiente de festa nel Centro. Por certo, unhos dos máis madrugadores foron os representantes da Academia da Llingua Asturiana: a Presidenta da Academia y el responsable da Secretaría Lingüística del Navia-Eo. Este é pra nosoutros un gran momento porque

esta presencia fainos sentimos, máis se cabe, parte d'Asturias sin perder as nosas particularidades como é precisamente esta lingua nosa.

Todo parecía tar disposto pra celebración: alumnos, maestros, algú alumnos dos Institutos y as súas maestras de gallego-asturiano, amáis de Directores tanto dos Centros de Primaria como dos de Secundaria unde actualmente se tán impartindo as clases y outros colaboradores cos qu'íbamos cuntar nel resto da xornada. Case nos esqueicía que tamén nos acompañaban dous componentes da Banda de Gaitas Marino-Tapiega.

El acto empezóu cuas palabras del Director del noso Centro y a continuación foi a Presidenta da Academia a que dixo unhas palabras, tamén na fala, y amostróunos mui orguyosa *El meu primeiro vocabulario na fala*, especialmente elaborao pra os nenos máis pequenos da zona. Despóis fíxose a entrega de Premios del *II Concurso de contos na nosa fala* unde el noso compañeiro da escola de Tol, Adrián, levóu el premio na categoría de 2ª de Primaria. Por último, y xa para pechar, fíxemosyes un pequeno obsequio a os nembros da Academia: unha pionza xigante como recordo del Día.

Desque acabóu el acto d'acoyida xa todos os nenos pasamos a fer os distintos talleres organizaos por niveles: maquillaxe, elaboración de xuguetes, velas, manualidades, pins y batidos, pionzas, música, barro... Ademáis cada grupo pasóu por unha sesión de xogos tradicionales y a demostración y xogo das dúas modalidades de bolos que se xogan por aquí: el pasabolo y el bolo rodao.

Hacía as dúas da tarde xantamos todos xuntos y antes d'imos volvémolos entrar al polideportivo pra ver actuar a un grupo de nenos da Escola de Tapia. El obra representada gustóu muito.

A lo largo da mañá tamén tuvo aberta unha exposición de xuguetes veyos na que colaboraron a Asociación de Padres, alumnos, maestros y vecíos da vila. Tamén fíxemos un programín de radio unde entrevistamos a os invitaos y os propios premios del concurso leron os sous contos."